

MLUV, HOSPODINE

I. ČTENÍ Z BIBLE

1. Samuelova 2,11–26

II. ČTENÍ Z BIBLE

1. Samuelova 3,1–10

Mládenc Samuel vykonával službu Hospodinovu pod dohledem Élího. V těch dnech bylo Hospodinovo slovo vzácné, prorocké vidění nebylo časté.² Jednoho dne ležel Élí na svém místě. Oči mu začaly pohasínat, takže neviděl.³ Boží kahan ještě nezhasl a Samuel ležel v Hospodinově chrámě, kde byla Boží schrána.⁴ Hospodin zavolal na Samuela. On odpověděl: „Tu jsem.“⁵ Běžel k Élímu a řekl: „Tu jsem, volal jsi mě.“ On však řekl: „Nevolal jsem, lehni si zase.“ Šel si tedy lehnout.⁶ Ale Hospodin zavolal Samuela znovu. Samuel vstal, šel k Élímu a řekl: „Tu jsem, volal jsi mě.“ On však řekl: „Nevolal jsem, můj synu, lehni si zase.“⁷ Samuel ještě Hospodina neznal a Hospodinovo slovo mu ještě nebylo zjeveno.⁸ A znovu, potřetí, zavolal Hospodin Samuela. On vstal, šel k Élímu a řekl: „Tu jsem, volal jsi mě.“ Tu Élí pochopil, že mládence volá Hospodin.⁹ I řekl Élí Samuelovi: „Jdi si lehnout; jestliže tě zavolá, řekneš: Mluv, Hospodine, tvůj služebník slyší.“ Samuel si tedy šel lehnout na své místo.¹⁰ A Hospodin přišel, stanul a zavolal jako předtím: „Samueli, Samueli!“ Samuel odpověděl: „Mluv, tvůj služebník slyší.“

KÁZÁNÍ

MLUV, HOSPODINE

Krásný a hluboký je příběh o povolání proroka Samuela. Chci z něho dnes vynést několik myšlenek k našemu napomenutí i povzbuzení, k prohloubení našeho křesťanského života.

1.

Největšími a nejhoršími nepřáteli a przniteli, hanobiči a kaziči Boží věci na tomto světě nejsou ateisté, neznabozi, ale zkažení Boží služebníci, ničemní kněží a faráři, hanební křesťané.

O pohanských kněžích města Říma v době prvního století napsal jeden jejich současník, že když slouží svoje bohoslužby a přinášejí oběti v chrámech zasvěcených nejrůznějším bohům, že se na sebe nemohou ani podívat, protože by se museli rozesmát. Nikdo z nich tomu, co dělali, totiž nevěřil. Dělali kněze kvůli pohodlnému a bezstarostnému životu.

Podobně se ale chovali nejen přísluhovači model, ale i mnohdy služebníci pravého a jediného Boha. I mnozí izraelští kněží byli nakaženi tímto morem. Znovu a znovu se to opakovalo. A stejně tak kněží a faráři a kazatelé křesťanských církví často chodili dělat duchovenskou kariéru, aby měli snadný a pohodlný život.

Možná si vzpomenete na výrok mistra Jana Husa, který řekl, že původně šel dělat kněze proto, aby měl každou neděli k obědu husu. Že šel dělat kněze, jen proto, aby se měl dobře.

Stovky a tisíce „Božích služebníků“ se podobaly lidem, jako byli Chofní a Pinchas. Bez Boží bázně, bez úzkosti před živým Bohem. Bez úcty k jeho řádům a pravidlům. Bez respektu k Boží svatosti.

Copak je možno se divit, že lidé pohrdali Hospodinovými oběťmi, že si nevážili ničeho? Že jim začala být pro smích víra, jejíž služebníci si z ní udělali jen výhodný džob, možnost snadné obživy? Copak pro Boží věc nebyli nejhorší právě takoví lidé?

A kolik kazatelů se nechalo svést pokušením peněz nebo slávy. Kolik jich propadlo jiným pokušením a svodům. A hanobili a znevažovali Boha a jeho věc. Kolik takové zahanbující nevážnosti bylo a je možno vidět na mnoha z těch, kdo Boha hlásali a hlásají.

Neplatí to ale jenom pro faráře. Platí to stejně tak pro presbytery. A platí to pro všechny křesťany. Všichni křesťané jsou „královské kněžstvo“ (1Pt 2,9). Všichni mají kněžskou odpovědnost. Mají být vzorem a příkladem úcty k Bohu a jeho řádům. Pokud to tak není, škodí Boží věci stejně jako Chofní a Pinchas.

I proto, že běžný člověk se s farářem tváří v tvář nesetkává tak často, zatímco s „normálním“ křesťanem ano – ve škole, v práci, v sousedství. Máme všichni velikou odpovědnost, faráři, presbyteri, ale i všichni ostatní, kdo jsme křesťané.

2.

Prostředí jistě působí na člověka a má na něho vliv. A zlé prostředí na něho má zlý vliv. Ale tam, kde je v srdci Boží moc a láska k Bohu, tam i uprostřed hrozného prostředí může člověk zůstat s čistou duší.

Obdivoval jsem vždy Samuelovi za to, že uprostřed zkaženosti a porušenosti, kterou viděl, zůstal čistý. Samuel si sebou přinesl z domova veliký poklad. Nesmírný poklad. Byly to především modlitby jeho rodičů, jeho tatínka a maminky Chany. To ho ochraňovalo v bezbožném a Boha urážejícím a znevažujícím prostředí.

A k tomu si Samuel nesl také vroucí lásku a úctu k Božím věcem. Věděl: Moje maminka mě má moc ráda – a přece má raději Boha. Nesl si z domu vědomí: Pro moje rodiče je Bůh nejvyšší autorita. Mají ho na prvním místě, ctí ho a plní svoje sliby, i když je to pro ně těžké, i když je to bolí, i když je to něco stojí. Boží věci jsou pro ně na prvním místě.

Proto jeho víru nemohla rozložit ani bezbožnost kněží, které viděl kolem sebe. Zvládal zlé prostředí, v němž byl – a nejen že nezakrňoval, ale rostl a prospíval.

To je obrovský poklad, který můžeme dát svým dětem a vnukům: svoje modlitby, kterými je budeme provázet. A také svědectví našeho života. Aby viděli, jak je pro nás Bůh důležitý. Aby na nás viděli, že jdeme Boží cestou, že Bohu důvěřujeme, že je pro nás autoritou, které se podřizujeme. Že mu podřizujeme svůj čas i své peníze, svoji práci, svoje vztahy. Že máme rádi své děti, ale Bůh je na prvním místě.

Máme ukazovat svým životem, jak důležitý je pro nás Bůh – jako byl pro Chanu. Pak budou i naše děti silné, aby v porušeném světě nesklouzly na zlou cestu života.

3.

Jak je to zlé, když je Boží slovo vzácné a když je prorocké vidění zřídka. Tak o tom čase mluví Bible. Skoro mám pocit, že právě v takové době žijeme i dnes. Boží slovo je vzácné, Bůh nepromlouvá, mlčí. Není probuzení, není zápal a nadšení, chybí také ti, kteří by byli ochotni Bohu naslouchat.

Chybí nám proroci, kteří by řekli jednoznačné slovo do konkrétní situace života. Místo jasného prorockého slova zní všelijaké lidské analýzy a komentáře. To, že se dělají bohoslužby, ještě neznamená, že zní prorocké slovo. V chrámu tehdy všechno běželo, konaly se oběti, a přece byla Boží řeč vzácná, nebyli lidé, kteří by viděli dál než druzí. Všeobecné řeči o Bohu jsou prázdné.

Když nejsou lidé, kteří by vedli jasným slovem od Boha, dopadá to bídně: „Není-li žádného vidění (tzn. jasné slovo od Boha, prorocké zjevení), lid pustne,“ divočí a ztrácí zábrany (Př 29,18).

V takových dobách a chvílích platí jen jediné a pomůže jen jediné: když se najde někdo, kdo řekne naprosto upřímně: „Mluv, Hospodine, tvůj služebník slyší.“

Protože jak má Bůh mluvit, když nejsou lidé, kteří by naslouchali jeho hlasu? Jak má Bůh mluvit, když by musel překřikovat všechno naše brebentění a povídání? Jak má Bůh mluvit, když jsme neustále něčím zaměstnáni a nemáme čas naslouchat? Když žijeme neustále roztěkaní a zahlušení tolika věcmi?

„Ztiš se před Hospodinem a čekej na něj“ (Ž 37,7). To je základní rada a podmínka, aby Bůh mohl mluvit. „Hospodin je ve svém svatém chrámu. Ztiš se před ním, celá země!“ říká prorok Abakuk (Ab 2,10). Jakoby chtěl říci: Tak už konečně buďte tiše. Jak můžete slyšet Boží hlas, když nezmlknete? Copak vám může Bůh něco říci, když bez přestání mluvíte a mluvíte. Tak už se konečně ztište. Vždyť vám Bůh chce něco povědět.

Ztište se vnějšně i vnitřně. Co by slyšel Samuel, kdyby si neustále s někým něco vykládal, aby řeč nestála. Nic! Co by slyšel Samuel, kdyby mu neustále hučelo rádio, televize, počítač, mobil? Nic! Kdyby byl samý ruch a shon? Nic! Musel se ztišit, aby mohl slyšet Boží hlas. Bůh nevyřvává. Bůh mluví k člověku v tichu a samotě. Tam hovoří nejraději.

Strach dnešních lidí před tichem a samotou je jistě také neuvědomělou hrůzou před Bohem, který by mohl k člověku promluvit. Neumějí a nechtějí být tiše. Jsem moc rád, že mnozí lidé nově objevují požehnání ticha a samoty: třeba při exerciciích, při duchovních cvičeních.

Nebudeme růst jako křesťané, ani jako jednotlivci, ani jako sbor, když neztichneme a nebudeme Bohu naslouchat. Proto je v našich dnech tak vzácná Boží řeč.

Samá činnost a aktivita, samé jednání a porady, žádné ztišení. Ale bez ztišení není možno naslouchat Božímu hlasu.

Neutíkejme před Božím hlasem. Bůh chce hovořit a hovoří k našemu srdci. Jenže čeká, až se ztišíme a každý z nás řekne: „Mluv, Pane, chci slyšet, co říkáš.“

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Pane Ježíši Kriste, mluv, chceme naslouchat tvým slovům, chceme poslechnout tvé volání. Amen.

Michal Šourek, 17. 9. 2023